

FFPE-näytteen lähettäminen KiTu1-tutkimusta varten

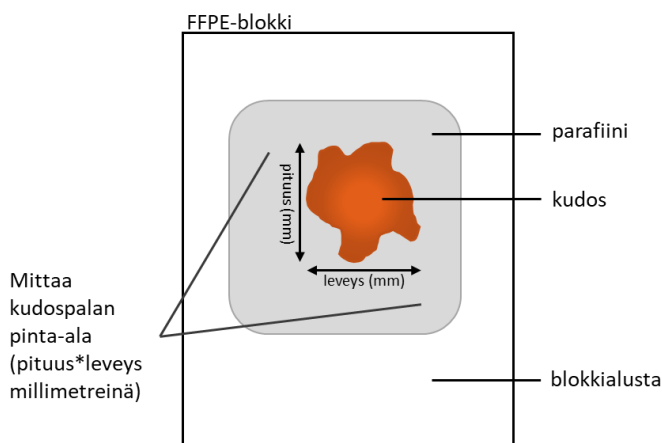
Lähetetyistä näytteistä eristetään Geenidiagnostiikkalaboratoriossa genominen DNA, jota käytetään analyyseissä. Lähtömateriaalin puhtaus ja laatu vaikuttavat sekvensoinnin kattavuuteen sekä mutaatioiden havaitsemisvarmuuteen. Näytteet leikataan enintään viisi vuotta vanhasta parafiiniblokista. Mikäli halutaan toimittaa tätä vanhempia näytteitä, asiasta on sovittava erikseen Geenidiagnostiikkalaboratorion kanssa.

Näytteen mukana toimitetaan täytetty tutkimuspyyntölomake ja HE-lasi. Leikkeiden ottoa varten lähettävän laboratorion patologi valitsee kudospalasta kohdan, joka sisältää vähintään 30 % syöpäsoluja. HE-lasille merkitään alue, josta leikkeet on otettu. Arvio syöpäsolujen määrästä (%) kirjataan tutkimuspyyntölomakkeelle. Näytteestä ei voida antaa luotettavaa negatiivista tulosta, mikäli määrää ei ole ilmoitettu tai syöpäsoluja on alle 30 %.

Mikrotomin terä sekä käytettävät apuvälineet kuten pensselit tulee puhdistaa DNA:ta hajottavalla liuoksella ja vähintään 70 % alkoholilla ennen leikkaamista sekä jokaisen blokin jälkeen. Varmista, ettei DNA:ta hajottavaa liuosta pääse leikattavaan näytteeseen! Myös leikkaamisessa käytettävän veden tulee olla puhdasta.

Leikkeiden paksuus tulee olla 10 µm ja tarvittava lukumäärä riippuu kudoksen pinta-alasta (Taulukko 1). Kudoksen pinta-ala lasketaan Kuvan 1 osoittamalla tavalla. Leikkeitä otetaan kahteen erilliseen 1,5–2 ml mikrosentrifugiputkeen, niin että kudoksen tilavuus on 2–4 mm³ per putki ja sama molemmissa putkissa.

Suuri parafiinin määrä näytteessä vaikeuttaa DNA:n eristystä. Jos kudospala blokissa on pieni, voidaan leikkeitä trimmata (poistaa ylimääräistä parafiinia), jotta parafiinin osuus näytteessä ei nousisi liian korkeaksi.

Kuva 1. FFPE-kudosleikkeen pinta-alan määrittäminen. Kudoksesta mitataan pituus ja leveys millimetreinä. Palan pinta-ala lasketaan pituus × leveys (mm²).

Taulukko 1. Kudოსleikkeen tilavuuden määrittäminen (leikepaksuus 10 µm).

Pinta-ala	Leikkeiden määrä	Tilavuus
50 mm ²	4 leikettä	2 mm ³
	8 leikettä	4 mm ³
100 mm ²	2 leikettä	2 mm ³
	4 leikettä	4 mm ³
200 mm ²	1 leike	2 mm ³
	2 leikettä	4 mm ³
400 mm ²	1 leike	4 mm ³

Näyteputkiin kirjataan näytetunniste, potilaan nimi, henkilötunnus ja leikkeen leikkauspäivämäärä.

Näytteet voidaan säilyttää ja lähettää huoneenlämmössä, näyteputken korkki tiiviisti suljettuna. Lähetys tulisi tehdä mahdollisimman pian leikkeiden teon jälkeen. Lähetys on tehtävä alkuviikon (ma-ke) aikana, jotta ne eivät jää kuljetukseen viikonlopuksi.

Näytteet lähetetään keltamustaraidallisessa näytelähetyslaatikossa, osoitteeseen:

Itä-Suomen yliopisto
Kliinisen lääketieteen yksikkö / Geenidiagnostiikkalaboratorio
PL 1627 (Yliopistonranta 3)
70211 Kuopio